

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ
PAŽYMA**

**DĖL SOCIALINĖS PARAMOS MOKINIAMS ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO (TAP-18-1543(2); TAIS NR. 18-9136(3))**

2018-10-15 Nr. NV-2740

Vilnius

Projekto rengėjas – Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (toliau - SADM).

Projekto tikslas – sudaryti palankesnes sąlygas gauti socialinę paramą mokiniams ir padidinti mokinių nemokamam maitinimui skirtiems produktams ir mokinio reikmenims įsigyti skiriamų lėšų dydžius.

Dabartinė situacija. Mokiniai turi teisę į nemokamą maitinimą ir į paramą mokinio reikmenims įsigyti, jeigu vidutinės pajamos vienam asmeniui per mėnesį yra mažesnės kaip 1,5 valstybės remiamų pajamų (toliau – VRP) dydžio (šiuo metu 183 eurai). Savivaldybių tarybų nustatytais atvejais (pvz. ligos, nelaimingo atsitikimo, gausioms šeimoms ir kt.) nemokamas maitinimas gali būti skiriamas ir, kai vidutinės pajamos yra mažesnės nei 2 VRP (244 eurai).

Vienam mokiniui vienai dienai nemokamam maitinimui skirtiems produktams įsigyti (pusryčiams, pietums, pavakariams) skiriama nuo 1,3 iki 7,7 proc. bazinės socialinės išmokos (toliau – BSI) dydžio suma (nuo 0,49 iki 2,93 euro). Dydžiai paskutinį kartą buvo keičiami 2014 m. sausio 1 d.

Mokinio reikmenims įsigyti skiriamų lėšų dydis 1,5 BSI (57 eurai) nesikeitė nuo 2016 metų.

2017 m. nemokamą maitinimą gavo 52,6 tūkst. (15,1 proc.) mokinių, 2018 m. I pusmetį - 49,2 tūkst. mokinių (14,2 proc.); paramą mokinio reikmenims įsigyti 2017 m. gavo 44,1 tūkst. (12,7 proc.) mokinių. 2017 m. paramai panaudota 14,72 mln. eurų, 2018 m. skirta 22,4 mln. eurų.

Projekto esmė. Įstatymo projektu siūloma:

- nemokamam maitinimui skirtiems produktams įsigyti skirti nuo 1,6 iki 9,7 proc. BSI dydžio sumą (nuo 0,61 iki 3,69 euro), t.y. padidinti skiriamą sumą apie 25 proc.
- padidinti mokinio reikmenims įsigyti skiriamų lėšų dydį nuo 1,5 iki 2 BSI (nuo 57 iki 76 eurų);
- nustatyti, kad dėl paramos mokiniams gali kreiptis mokinys nuo 14 iki 18 metų, turintis tėvų sutikimą;
- sudaryti galimybę patikrinus gyvenimo sąlygas gauti paramą nustatytais atvejais (ligos, nelaimingo atsitikimo, netekus maitintojo ir kt.), kai vidutinės pajamos vienam asmeniui mažesnės kaip 2 VRP (244 eurai);
- nustatyti vienodą teisinį reguliavimą visose savivaldybėse, įtvirtinant baigtinį išimties atvejų sąrašą ir nustatant pajamų ribą (pajamos mažesnės kaip 2,5 VRP dydžio (305 eurai)), taip pat numatyti, kad, gali būti skiriamas ne tik nemokamas maitinimas, bet ir parama mokinio reikmenims įsigyti bei padidinti skiriamų lėšų dydį nuo 4 iki 6 proc. išlaidoms skirtų valstybės biudžeto lėšų (parama mokinio reikmenims įsigyti išimties atvejais galėtų būti suteikta apie 3,5 tūkst. mokinių ir tam panaudota apie 1,2 proc. išlaidoms skirtų VB lėšų).
- suteikti galimybę dėl socialinės paramos mokiniams kreiptis asmenims, kurie, pasibaigus globai (rūpybai), toliau mokosi pagal bendrojo ugdymo programą.
- patikslinti nuostatas dėl vidutinių pajamų vienam asmeniui skaičiavimo tuo atveju, kai vertinamos kreipimosi mėnesio pajamos.

- atlikti kai kuriuos kitus pakeitimus, siekiant nuostatų taikymo aiškumo (pvz. dėl prašymo paraiškos teikimo būdų (gali būti pateiktas asmeniškai, paštu, elektroniniu būdu), socialinės paramos mokiniams neskyrimo ir nutraukimo pagrindų nustatymo) ir praktinių taikymo problemų sprendimo (pvz.: patikslinti nuostatas, susijusias su pareiškėjo gyvenamąją vietą, atsižvelgiant į Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo nuostatas; informacijos apie teisę į nemokamą maitinimą pateikimu, mokiniui pakeitus mokyklą; mokinių nemokamu maitinimu mokyklų organizuojamose vasaros poilsio stovyklose; galimai reikalingos paramos mokiniui, kai dėl tokios paramos nebuvo kreiptasi).

Įstatymo įsigaliojimo data - 2019 m. sausio 1 d.

Planuojamas ***lėšų poreikis*** 2019 m. - apie 22,4 mln. eurų. Savivaldybėms naujoms nuostatoms įgyvendinti papildomai skirti lėšų nereikės (dėl mažėjančio mokinių skaičiaus). Atsižvelgiant į tai, kad 2018 m. valstybės biudžete Švietimo ir mokslo ministerijai skirti bendrieji asignavimai nebuvo padidinti dėl VRP dydžio didinimo ir planuojamo paramos gavėjų skaičiaus didėjimo, siūlomoms nuostatoms įgyvendinti ***Švietimo ir mokslo ministerijai papildomai reikėtų skirti apie 80 tūkst. eurų***, t.y. 2019 m. iš viso reikėtų apie 338 tūkst. eurų (258 tūkst. eurų nuostatoms pagal galiojančią teisinę reguliavimą įgyvendinti, 80 tūkst. eurų – siūlomoms nuostatoms įgyvendinti).

Derinimas. Projektas suderintas su Sveikatos apsaugos ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija, Valstybine duomenų apsaugos inspekcija, Lietuvos savivaldybių asociacija. Finansų ministerijos rašte paprašyta pateikti pagrindžiančius skaičiavimus dėl Švietimo ir mokslo ministerijai 2019 m. papildomai reikalingų lėšų poreikio. Neatsižvelgta į Teisingumo ministerijos pastabą dėl konkrečių subjektų nurodymo (nustatant pavedimus Vyriausybei ar jos įgaliotai institucijai), argumentai nurodyti derinimo pažymoje (lengvesnis ir aiškesnis taikymas gyventojams, būtų atsisakyta Vyriausybės nutarimo dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant įstatymą). Projektas patikslintas pagal Teisės grupės 2018 m. spalio 9 d. išvadoje NV-2662 pateiktas pastabas.

Atitiktis Vyriausybės programai. Atitinka Vyriausybės programos nuostatas dėl šeimai palankios aplinkos kūrimo.

Dalykinio vertinimo išvada. Siūlome svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje kartu su kitais projektais, susijusiais su 2019 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektu.

Politikos įgyvendinimo grupės vyriausioji patarėja

Eglė Neciunskienė

Eglė Neciunskienė, tel. 8 706 63790, el. p. egle.neciunskiene@lrv.lt